

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT

Datum: 20. oktobar 2009.

Original: engleski

PRED MEĐUNARODNIM SUDOM

U sastavu: sudija Carmel Agius, predsjedavajući
sudija Burton Hall
sudija Guy Delvoie

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 20. oktobra 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA IZUZEĆE SUDIJE BAIRDA
I IZVJEŠTAJ SUDIJI GÜNEYU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

1. **OVO SUDSKO VIJEĆE** Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješava po "Zahtjevu za izuzeće sudije Melvillea Bairda", podnesenom od strane optuženog Radovana Karadžića koji se sam zastupa (dalje u tekstu: Karadžić) 22. septembra 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev). Tužilaštvo je odgovorilo 25. septembra 2009. godine.¹

I. KONTEKST

2. Dana 25. septembra 2009. godine, predsjedavajući sudija u predmetu *Karadžić* dostavio je izvještaj predsjedniku Međunarodnog suda u kojem konstatira da je, iako Zahtjev nije podnesen na osnovu pravila 15 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) već na osnovu člana 13 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), procedura izložena u pravilu 15(B) primjerena za odlučivanje o dotičnom Zahtjevu.² U izvještaju je zaključeno da Zahtjev nije utemeljen.³

3. Istog dana, predsjednik je izdao nalog o svom povlačenju iz postupka razmatranja Zahtjeva na osnovu pravila 15(A), napominjući također da se i potpredsjednik, sudija Kwon, povlači na osnovu pravila 15(A). Predsjednik je stoga odredio sudiju Güneya da razmotri utemeljenost Zahtjeva na osnovu pravila 22(A).⁴

4. Nakon Karadžićevog Zahtjeva za obrazovanje tročlane sudske komisije koja bi izvijestila o utemeljenosti njegovog Zahtjeva na osnovu pravila 15(B)(ii),⁵ sudija Güney

¹ Ubrzani odgovor tužilaštva na Karadžićev Zahtjev za izuzeće sudije Melvillea Bairda, podnesen 25. septembra 2009. (dalje u tekstu: Odgovor tužilaštva).

² *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-PT (dalje u tekstu: *Karadžić*), Izvještaj predsjedavajućeg sudije predsjedniku po Zahtjevu za izuzeće sudije Bairda, 25. septembar 2009. (dalje u tekstu: Izvještaj), par. 2-3.

³ Izvještaj, par. 9.

⁴ *Karadžić*, Nalog kojim se određuje sudija za rješavanje Zahtjeva, 25. septembar 2009, str. 2.

⁵ Molba za imenovanje tročlane sudske komisije, podnesena 28. septembra 2009.

Prijevod

je donio Odluku po Zahtjevu, u kojoj je rekao da je, iako nije uvjeren u utemeljenost Zahtjeva, potrebno osnovati komisiju od troje sudija da ga razmotri.⁶

5. Nakon što je sudsko vijeće donijelo odluku⁷, Karadžić je 14. oktobra 2009. podnio repliku na Odgovor tužilaštva.⁸

ARGUMENTI

6. Karadžić tvrdi da sudija Baird zbog svojih godina starosti nema odgovarajuće kvalifikacije za sudiju *ad litem*, kako se to zahtijeva članom 13, prema kojem sudije moraju posjedovati kvalifikacije potrebne za izbor na najviše pravosudne funkcije u zemlji iz koje dolaze. Karadžić tvrdi da, s obzirom na to da Ustav Republike Trinidad i Tobago propisuje obavezno penzionisanje u starosti od 65 godina za sudije Žalbenog suda, što je najviša pravosudna funkcija u toj zemlji, sudija Baird nije zadovoljavao uslove propisane članom 13 kad ga je Generalna skupština Ujedinjenih nacija izabrala za sudiju *ad litem* u augustu 2005. godine, budući da je već bio prešao tu starosnu granicu.⁹

7. Tužilaštvo odgovara da Karadžić nije uspio osporiti *bitne* kvalifikacije sudije Bairda na osnovu člana 13. Oslanjajući se na Drugostepenu presudu u predmetu *Čelebići*, tužilaštvo tvrdi da se član 13 odnosi na bitne kvalifikacije potrebne za pravosudne funkcije, kao što su karakterne osobine, pravne kvalifikacije i iskustvo; bitne kvalifikacije ne uključuju ispunjavanje uslova na osnovu godina starosti koje vrijedi u zemljama iz kojih sudije dolaze.¹⁰ Tužilaštvo također navodi da, za vrijeme imenovanja i izbora sudije Bairda, ni Savjet Bezbjednost ni Generalna skupština Ujedinjenih nacija, kao ni nijedna

⁶ Karadžić, Odluka po zahtjevu Radovana Karadžića za izuzeće sudije Melvillea Bairda, 30. septembar 2009., par. 20-21.

⁷ Karadžić, Odluka po zahtjevu da se izda dozvola za podnošenje replike, 9. oktobar 2009.

⁸ Replika na podnesak respondenta: Zahtjev za izuzeće sudije Bairda podnesen 14. oktobra 2009. (dalje u tekstu: Replika).

⁹ Zahtjev, par. 1-6.

¹⁰ Odgovor, par. 1-2; odnosi se na predmet *Tužilac protiv Delalića, Mucića, Delića i Landže*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. februar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*).

zemlja članica, nisu nikad ustvrdile da sudiju Bairda godine sprečavaju da obavlja funkciju sudije *ad litem*.¹¹

8. Karadžić na to odgovara da bi član 13 trebalo tumačiti prema njegovom uobičajenom značenju, a da ono ne podržava tumačenje dato od strane tužilaštva, sudije Güneya u Odluci ili Žalbenog vijeća u predmetu *Čelebići*.¹² Nadalje, tužilaštvo griješi kada se oslanja na Drugostepenu presudu u predmetu *Čelebići* jer je tumačenje člana 13 od strane Žalbenog vijeća *dicta*, zasnovano na zastarjeloj verziji Statuta, te činjenično različito od ovog predmeta.¹³ Karadžić na kraju kaže da ne postoje dokazi o tome da je Generalna skupština ili bilo koje drugo tijelo razmatralo pitanje starosti sudije Bairda, te da je stoga očito da je, imenujući sudiju Bairda, Generalna skupština jednostavno pogriješila.¹⁴

DISKUSIJA

9. U relevantnom dijelu člana 13 predviđa se sljedeće:

Stalne sudije i sudije *ad litem* moraju biti nepristrasne i čestite osobe visokih moralnih kvaliteta koje posjeduju kvalifikacije potrebne za izbor na najviše pravosudne funkcije u zemlji iz koje dolaze.

10. Sudija Baird bio je sudija Visokog suda Republike Trinidad i Tobago, jednog ogranka Vrhovnog suda, od 1993. do marta 2005., kada je penzionisan. Nije sporno da se sudije Vrhovnog suda Republike Trinidad i Tobago moraju penzionisati u starosti od 65 godina i da je sudija Baird već prešao te godine starosti kada ga je Međunarodni sud u augustu 2005. izabrao za sudiju *ad litem*.¹⁵

¹¹ Odgovor tužilaštva, par. 4.

¹² Replika, par. 3-11, 21-22.

¹³ Replika, par. 16-19.

¹⁴ Replika, par. 20.

¹⁵ Zahtjev, par. 5; Odgovor tužilaštva, par. 4; Replika, par. 2; Izvještaj, par. 6; Odluka, par. 19.

Prijevod

11. Kao što se napominje i u Izvještaju i u Odluci, Karadžić ne tvrdi da sudija Baird ne ispunjava ostale kvalifikacije potrebne za imenovanje za sudiju Međunarodnog suda. Jedina sporna tačka je ta da li ga godine starosti čine nepodobnim za funkciju sudije na osnovu člana 13.¹⁶

12. Ovo sudsko vijeće napominje da je u Drugostepenoj presudi u predmetu *Čelebići*, Žalbena vijeće protumačilo član 13 na sljedeći način:

Namjera člana 13 stoga je nesumnjivo to da se obezbijedi, što je više moguće, da se *bitni* uslovi ne razlikuju od sudije do sudije. Ti *bitni* uslovi su karakterne osobine (što obuhvaća nepristrasnost i čestitost), *pravne* kvalifikacije (zahtijevane za imenovanje na najviše pravosudne dužnosti) i iskustvo (u krivičnom pravu, u međunarodnom pravu uključujući međunarodno humanitarno pravo i oblast ljudskih prava). Namjera člana 13 *nije* bila da obuhvati sve uslove tražene za najviše pravosudne položaje u pojedinim državama, kao npr. državljanstvo po rođenju ili vjeroispovijesti, niti izuzeće za te visoke pravosudne dužnosti po osnovu npr. dobi. Član 13 takođe nije imao namjeru da uključi ustavne osnove za izuzeće specifične za pojedinu zemlju, a koji nemaju veze s pomenutim bitnim kvalifikacijama.¹⁷

13. U svojim zaključcima o neutemeljenosti Zahtjeva, i Izvještaj i Odluka su se bar djelomično oslanjali na takvo tumačenje člana 13.¹⁸ Međutim, Karadžić pokušava po mnogim osnovama napraviti razliku između Drugostepene presude u predmetu *Čelebići* i ovog predmeta.

14. Kao prvo, Karadžić tvrdi da je gorenavedeni jezik *dicta*. On napominje da je Žalbena vijeće bilo zabrinuto zbog toga da li je sudija Odio Benito iz Costa Rice kvalificirana na osnovu člana 13, bez obzira na to što je bila izabrana za potpredsjednicu svoje zemlje. Karadžić tvrdi da je, razmotrivši kostarikanske zakone, Žalbena vijeće utvrdilo da sudija Benito nije bila izuzeta od imenovanja na najvišu pravosudnu funkciju

¹⁶ Izvještaj, par. 4; Odluka, par. 15.

¹⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 659 (naglasak u originalu).

¹⁸ Izvještaj, par. 8; Odluka, par. 17.

Prijevod

u toj zemlji, te da se, stoga, njezinim daljnjim obavljanjem funkcije na Međunarodnom sudu ne krši član 13.¹⁹

15. Analiza namjere koja stoji iza potrebnih kvalifikacija navedenih u članu 13, koju je napravilo Žalbeno vijeće u predmetu *Čelebići*, teško da se može okarakterizirati kao *dicta*, već prije kao prikaz pravnog principa potrebnog za presuđivanje o ključnom problemu u tom predmetu. Razlika koja se pravi između bitnih i lokalnih kvalifikacija bila je ključna za rezoniranje žalbenog vijeća i direktno se može primijeniti na činjenice u ovom predmetu, bez obzira na to što je, što se tiče činjenica u osnovi, prihvatanje političkog položaja zamijenjeno godinama starosti.

16. Kao drugo, Karadžić tvrdi da je Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići* zasnovana na staroj verziji Statuta koja je u međuvremenu izmijenjena. U njoj je Žalbeno vijeće napomenulo da, prema odredbama člana 12, sudije ne smiju biti državljani iste države, što je, kako ističe Karadžić, izmijenjeno da bi se omogućilo da sudije *ad litem* budu iz iste države kao i stalne sudije. Prema tome, zaključuje Karadžić, logika Žalbenog vijeća u korist šireg tumačenja termina kvalifikacija više ne postoji.²⁰

17. Sudsko vijeće smatra da je ovaj argument neutemeljen. Žalbeno vijeće je bilo mišljenja da se član 13 mora tumačiti u svjetlu ograničenja iz člana 12 prema kojem sudije ne smiju biti državljani iste države i primjećuje je da, stoga, "Statut predviđa da se sudije u Međunarodni sud biraju tako da bude zastupljen široki raspon raznih pravnih sistema, što znači da će i uslovi za imenovanje na najviše pravosudne funkcije u tim sistemima na sličan način biti veoma raznoliki."²¹ Shodno tome, namjera člana 13 mora biti da obezbijedi da se bitni uslovi ne razlikuju od sudije do sudije, a ne da uključi sve njihove lokalne uslove.²²

¹⁹ Replika, par. 12.

²⁰ Replika, par. 16-17.

²¹ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 659.

²² Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 659.

Prijevod

18. Usprkos izmjeni člana 12, Sudsko vijeće smatra da je takvo rezoniranje još uvijek uvjerljivo. Time što se stalnim i *ad litem* sudijama dozvoljava da budu državljani iste države suštinski se ne mijenja namjera Statuta da uključi sudije iz širokog raspona pravnih sistema, niti podriva zaključak da, stoga, namjera člana 13 nije mogla biti da uključi lokalne, tehničke, uslove za obavljanje te funkcije.

19. Kao treće, Kardžić tvrdi da se činjenice na kojima se zasniva Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići* razlikuju od ovog predmeta, budući da su sudije o kojima se raspravljalo u Drugostepenoj presudi u predmetu *Čelebići*, sudija Benito i sudija Stephen, u doba imenovanja imali kvalifikacije potrebne za imenovanje na najvišu pravosudnu funkciju u svojim zemljama, dok ih sudija Baird nije imao.

20. Međutim, Sudsko vijeće napominje da je Žalbeno vijeće bilo mišljenja da "sudija tokom cijelog svog mandata mora *kontinuirano* posjedovati kvalifikacije u smislu člana 13."²³ Sudsko vijeće se slaže s tim mišljenjem i odbija Karadžićevu implicitnu tvrdnju da je kvalifikacija sudije u vrijeme imenovanja relevantna za određivanje sadašnje kvalifikacije sudije na osnovu člana 13. Drugim riječima, činjenična razlika koju Karadžić naglašava između Drugostepene presude u predmetu *Čelebići* i sadašnjeg predmeta nije relevantna.

IZVJEŠTAJ SUDIJI GÜNEYU

21. Očito je da Statut ne ograničava mogućnost sudija da rade na Međunarodnom Sudu zbog godina starosti, niti Sudsko vijeće ima ikakvog razloga da članu 13 prida to značenje. Štaviše, mora se napraviti jasna razlika između uslova navedenih u članu 13 i tehničkih uslova potrebnih za pravosudne funkcije. Naročito valja istaći da kvaliteti koje neka osoba mora posjedovati da bi joj se povjerila najviša pravosudna funkcija u njezinoj državi nisu isto što i ograničenja koja lokalno zakonodavstvo eventualno nameće u odnosu na godine starosti do kojih neko može obavljati takvu dužnost. U skladu s tim, Sudsko vijeće konstatira da je Zahtjev neutemeljen.

²³ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 655. (naglasak u originalu).

Prijevod

DISPOZITIV

Iz ovih razloga, Sudsko vijeće **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/

Carmel Agius,
predsjedavajući sudija

Dana 20. oktobra 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]